



## Nysted

Nysted ligger på Sydøstlolland og blev i 1409 Danmarks sydligste købstad. Byen var frem til jernbanens indtog på Lolland i slutningen af 1800-tallet centrum for trafik og handel for Nysteds omegn. For Nysted havn var den eneste naturlige havn på Lollands sydkyst. Foto: Nysted Havn.



Af Erik Pontoppidans Danske Atlas fra 1767 kan ses, at Nysted var en betydelig by. Til venstre ses Ålholm Slot, hvis historie kan føres tilbage til 1300-tallet. Kobberstikket illustrerer, at landbrugsdrift og skibe havde stor betydning for Nysted som handels- og havneby i århundreder. Placeringen ud til Østersøen og tæt ved indsejlingen til Guldborgsund, som var vanskelig at besejle, betød at der kunne omlades og afskibes varer til/fra områder inde i landet, bl.a. Nykøbing Falster. Handelsskibe kunne fra 1790

få en lods fra Nysted. I 1950'erne blev krævet, at besejlingen i Guldborgsund skulle foregå med en lods fra fx Nysted, som kunne lodse skibe med et dybgående på indtil 2,2 m gennem Guldborgsund. Lodseriet havde et lodstårn, hvilket understreger lodseriets virke, men tårnet er revet ned.

I 1956 gik den sidste lods på pension. Men i en betænkning om lodsloven i 1954 blev anbefalet, at der kunne ansættes en hjælpelods efter lodsafgangen med et driftstilskud fra staten, da lodsens beskæftigelse ved andet arbejde i havnen ud over lodsarbejdet. Denne løsning kunne anvendes i Nysted. Efter lodslovens ændring i 2006 har DanPilot haft pligt til lodse i farvandsområdet.

Skrevet af Danmarks Lodsmuseumsforening

Lodsvæsenet fastsatte lodspenge i lokaltakster efter den samlede lodsstrækning ind eller ud af havne, fjerne og i indre farvande. Taksterne nedenfor er for året 1941.

## Nysted Lodseri.

### Lokaltakster.

Lodsninger.	Skibe under 100 BRT.	Skibe mellem 100-150 BRT.	Skibe på og over 150 BRT.
<i>Mellem Nysted og:</i>			
Flinthorne .....	3	4	5
Soen (Østre Mærker Andv.) ..	7	7½	9½
<i>Fra Nysted til:</i>			
Nykøbing F. ....	7½	8½	10
Fyrbaaken (gennem Rødsand Rende) .....	9½	10	12
Kroghage .....	6	7	8½
<i>Fra Flinthorne til:</i>			
Nykøbing F. ....	4	5	7
Fyrbaaken (gennem Rødsand Rende) .....	7	7½	9½
Kroghage .....	4	4	6

*Anmærkning:* Lodsning op til Nykøbing er endt, naar Skibet er bragt op til Jernbanebroen.

●————● *Landsætningspenge.*

Sommer 6 Kr. Vinter 8 Kr.

### *Rejsepenge.*

Fra Flinthorne .....	Kr. 0,00
— Gedser eller Kroghage .....	— 8,00
— Nykøbing F. ....	— 4,00

Nysted Lodseri var et betydningsfuldt lodseri i sejlskibenes storhedstid i 1800-tallet på grund af den strategiske beliggenhed ved indsejlingen til Guldborgsund. De 9 tabeller er for året 1883 understreger lodseriets betydning.

### Tabeller for Rødbøvseng.

Drag- sig- hed.	Føl- gaa- ende.	M 1.				M 2.				M 3.				
		til Klinthorne eller omvendt.				forbi Skudtøerne Øjedet og Søst for Kvert til syd af Rødbøvs.				gennem østre eller vestre Rødbøvs over og syd af Skudtøerne, eller omvendt.				
50 Tons og der- over.	Føl.	Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		
		kr.	Ø.	kr.	Ø.	kr.	Ø.	kr.	Ø.	kr.	Ø.	kr.	Ø.	
	1	5	4	20	5	60	11	40	15	20	8	40	11	20
	6	5	01	6	72	13	68	18	24	10	08	13	44	
	7	5	88	7	84	15	96	21	28	14	76	15	68	
	8	6	72	8	96	18	24	24	32	18	44	17	32	
	9	7	56	10	68	20	52	27	36	15	12	20	16	
	10	8	40	11	20	22	80	30	40	16	80	22	40	
	11	9	24	12	32	25	08	33	44	18	48	24	64	
	12	10	08	13	44	27	36	36	48	20	16	26	88	
	pr. Føl- mere.	..	84	1	12	2	28	3	04	1	68	2	24	
	mindre 50 Tons.	Føl.	Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.	
			kr.	Ø.	kr.	Ø.	kr.	Ø.	kr.	Ø.	kr.	Ø.	kr.	Ø.
1-5		3	15	4	20	8	56	11	40	6	20	8	40	
6		3	78	5	04	10	26	13	68	7	56	10	08	
7		4	41	5	88	11	97	15	96	8	82	11	76	
8		5	04	6	72	13	68	18	24	10	08	13	44	
9		5	47	7	56	15	39	20	52	11	34	15	12	
10	6	30	8	40	17	10	22	80	12	60	16	80		
pr. Føl- mere.	..	63	..	84	1	71	2	28	1	26	1	68		

**Tabeller for Løbspenge.**

		N <sup>o</sup> 4.				N <sup>o</sup> 5.				N <sup>o</sup> 6.				
		til Kraghøgen.				Fra Kysten forbi Glushorne gjennem Dagslaget til Kystbænk.				til Søderstret Vord for samme i Styret Sødistrikt, eller omvendt.				
50 Tons og bet. over.	Fod.	Sæmmer- betaling.		Vindre- betaling.		Sæmmer- betaling.		Vindre- betaling.		Sæmmer- betaling.		Vindre- betaling.		
		Kr.	S.	Kr.	S.	Kr.	S.	Kr.	S.	Kr.	S.	Kr.	S.	
	1—5	7	40	9	87	8	40	11	26	5	..	6	67	
	6	8	48	11	84	10	03	13	44	6	..	8	..	
	7	10	56	13	81	11	76	15	68	7	..	9	33	
	8	11	64	15	79	12	74	17	62	8	..	10	67	
	9	13	72	17	76	13	72	20	56	9	..	12	..	
	10	14	80	19	73	14	80	22	40	10	..	13	33	
	11	16	88	21	71	15	88	24	64	11	..	14	67	
	12	17	96	23	68	16	96	26	88	12	..	16	..	
		pr. Fod mere.	1	48	1	97	1	03	2	24	1	..	1	33
	Lider 50 Tons.	Fod.	Sæmmer- betaling.		Vindre- betaling.		Sæmmer- betaling.		Vindre- betaling.		Sæmmer- betaling.		Vindre- betaling.	
			Kr.	S.	Kr.	S.	Kr.	S.	Kr.	S.	Kr.	S.	Kr.	S.
1—5		5	55	7	40	6	50	8	40	3	75	5	..	
6		6	66	8	38	7	56	10	03	4	60	6	..	
7		7	77	10	36	8	82	11	76	5	25	7	..	
8		8	88	11	34	10	03	13	41	6	..	8	..	
9		9	99	13	32	11	31	15	12	6	75	9	..	
10		11	10	14	30	12	60	16	30	7	60	10	..	
		pr. Fod mere.	1	11	1	48	1	56	1	68	..	25	1	..



**Tabeller for Gødsøenge.**

Frug- tig- hed.	Dag- gan- ende.	Nr. 4.				Nr. 5.				Nr. 6.				
		til Frugthøgen.				gennem Selskabet til Kjøbsding.				til Andstøder Mark for samme i Kjøbs Toldskifte, eller omvendt.				
50 Tønde og bet. over.	Års.	Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		
		Rr.	Sk.	Rr.	Sk.	Rr.	Sk.	Rr.	Sk.	Rr.	Sk.	Rr.	Sk.	
	1—5	7	40	9	87	8	40	11	26	5	..	6	67	
	6	8	88	11	84	10	08	13	44	6	..	8	..	
	7	10	36	13	81	11	76	15	68	7	..	9	33	
	8	11	84	15	79	13	11	17	92	8	..	10	67	
	9	13	32	17	76	15	12	20	16	9	..	12	..	
	10	14	80	19	73	16	50	22	40	10	..	13	33	
	11	16	28	21	71	18	48	24	64	11	..	14	67	
	12	17	76	23	68	20	16	26	88	12	..	16	..	
	pr. Tønd mætt.	1	48	1	97	1	68	2	24	1	..	1	33	
	under 50 Tønd.	Års.												
		1—5	5	55	7	40	6	50	8	40	3	75	5	..
6		6	66	8	38	7	56	10	08	4	50	6	..	
7		7	77	10	36	8	82	11	75	5	25	7	..	
8		8	88	11	34	10	08	13	44	6	..	8	..	
9		9	99	13	32	11	31	15	12	6	75	9	..	
10		11	10	14	30	12	60	16	30	7	50	10	..	
pr. Tønd mætt.	1	11	1	48	1	36	1	68	..	25	1	..		

Naar Nysted Lodsens i Henhold til det specielle Reglement for Lodseriet af 30te September 1850 § 7 bringer Skibet over Gedser Rev eller sønden om Trindelen, tilkommer der ham Lodspenge, foruden de i Tabellerne Nr. 2 og 7 opførte, endvidere pr. Fod af Skibets Dybgaaende:

af Skibe paa 50 Tons og derover 60 Øre  
fra 1ste April til 30te September,  
men 80 Øre fra 1ste Oktober til 31te Marts.

af Skibe, som ere under 50 Tons drægtige,  
45 Øre fra 1ste April til 30te September, men  
60 Øre fra 1ste Oktober til 31te Marts,

Der tilkommer Lodsens Etmaalspenge 2 kr. i Etmaalet, naar han forbliver længere end 24 Timer ved Skibet til dets Lodsning.

Naar Skibet er lodset til Gjedsers, Kroghagens, Nykjøbing eller Ladestederne Nord for Flinthorne, og Lodsbaaden ikke er medbragt af Skibet, tilkommer der Lodsens Hjemreisepenge, der andrager;

fra Gjedsers eller Kroghagen	4 kr. 25 Øre
fra Nykjøbing	1 kr. 75 Øre
fra Ladestederne Nord for Flinthorne	1 kr

Den samme Betaling tilkommer ham for Henreisen, naar han efter Bestilling indfinder sig til Lodsning fra noget af de i Tabellerne Nr 6 til 9 nævnte Ladesteder.

Betalingen for Landsætning af Lods fra et andet Lodseri ved dertil af Skibet særlig tilkaldt Lodsbaad andrager 2 Kr. fra 1ste April til 30te September og 2 Kr 50 Øre fra 1ste Oktober til 3te Marts.